

Organisasjonsnummer: 976819837

Foretaksnavn OSLO KOMMUNE BYRÅDSLEDERENS KONTOR

Kontonummer: 1315 01 01071 verifisert

Adresse: Rådhuset, 0037 OSLO

E-postadresse: eva.nass.karlsen@osloregionen.no

Kontaktperson

Navn: Eva Næss Karlsen

Telefonnummer: 90063086

E-postadresse: eva.nass.karlsen@osloregionen.no

Utfyller

Navn: Eva Næss Karlsen

Mottaker: Miljødirektoratet

Kopimottaker: Statsforvalteren i Oslo og Viken

SØKNAD

REFERANSENØ.: 22SF6BCC

Energistasjoner for grønn næringstransport

Hva slags type tiltak søker dere om? Klimavennlig areal- og transportplanlegging

Om tiltaket

I hvilket fylke skal tiltaket gjennomføres? Viken

Nærmere beskrivelse

Beskriv tiltaket med vekt på hvem, hva, hvor og hvordan:

Tiltaket skal gjennomføres av Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) i Oslo kommune og kommuner i Viken, Innlandet og Vestfold og Telemark. Osloregionen IPR er et strategisk samarbeid som består av 64 kommuner inkludert Oslo. I 2020 var 34 % av klimagassutslippene i veitrafikken i Østlandsfylker fra tunge kjøretøy. Osloregionen er en innfallsport for det aller meste (70 %) av gods som kommer inn til Norge. Omstillingen til nullutslipp for det tyngre kjøretøyene er i en tidlig fase. Tilgang til arealer til lade- og fyllestasjoner er den viktigste barrieren for overgang til nullutslippsteknologi.

Kommunene har en sentral rolle som planmyndighet og samfunnsutvikler. Tiltaket er et interkommunalt samarbeidsprosjekt for koordinering og planlegging av energistasjoner på Østlandet. Prosjektet vil utvikle en veileder (pilot) som verktøy for kommuner og andre i etablering av infrastruktur. Veilederen kan bidra til raskere omstilling til nullutslipp for de tunge kjøretøyene. Veilederen har potensielt stor nytteverdi for hele Norge.

Prosjektet skal innhente kunnskap og gjennomføre verksteder for erfaringsutveksling, koordinering og planlegging av mulige lokasjoner for energistasjoner. Her vil kommuner, fylkeskommuner og statlige aktører inviteres til å delta, bl.a. deltakere i Osloregionens faggrupper. Prosjektet vil gjennomføres i samarbeid

med Grønt Landtransportprogram, der Osloregionen er observatør. Aktører som havner, logistikkentra, energiselskap vil også inviteres.

Hva er forventet klimagassreducerende effekt av tiltaket?

I 2020 var utslipp fra tunge kjøretøy i Østlandsfylker på ca 1,2 mill tonn CO₂-ekvivalenter (Miljødirektoratet, januar 2022). Det er vanskelig å anslå den klimagassreducerende effekten av tiltaket. Men nasjonalt er det mål om å halvere utslipp fra veitrafikken innen 2030. Infrastruktur for fyller- og ladeinfrastruktur må komme i forkant av behovet til transportaktørene. Utredninger viser at nullutslippsteknologier for tyngre kjøretøy er i ferd med å modnes nå og transportselskapene ønsker å skifte til nullutslippsteknologi eller fornybart drivstoff.

En avgjørende barriere for etablering av infrastruktur er tomter/areal til lokasjoner for lade- og fyllestasjoner. Hvis prosjektet lykkes, vil det potensielt ha stor klimagassreducerende effekt.

Hvordan strekker arbeidet seg utover det en kan forvente av ordinær, god arealplanlegging?

Kommunene som planmyndighet og samfunnsutvikler har viktige roller i overgangen til lavutslippssamfunnet. Det er behov for koordinering og planlegging av lokasjoner for energistasjoner over et større geografisk område enn innenfor den enkelte kommunes grenser. Utbygging av energistasjoner må ligge i forkant av etterspørsel fra transportørene. Avsetting av areal til dette formålet krever derfor ekstra oppmerksomhet for å nå opp i kommunenes prioriteringer.

Det kan være vanskelig og tidkrevende prosesser å finne egnede plasskrevende arealer i hovedstadsregionen, særlig i bynære områder.

Prosjektet vil bidra med kompetanseutvikling, bevisstgjøre og bistå kommunene i deres rolle i arealplanlegging og tilrettelegging for energistasjoner/ladeinfrastruktur for tyngre kjøretøy. Mange kommuner arbeider nå med rullering av kommuneplanens arealdel og økt oppmerksomhet på utfordringen med areal til energistasjoner vil være viktig. Koordinering mellom kommunene vil bidra til en mer optimal planlegging. Det er også nødvendig med koordinering med Statens Vegvesen sine døgnhvileplasser. Det vises også til arbeid i Statens Vegvesen med nasjonal ladestrategi.

Aktiviteter i prosjektet vil koordineres og skje i nært samarbeid med Grønt Landtransportprogram (GLP) og andre prosjekter og initiativ. GLP startet opp i januar 2021 og er finansiert av medlemsorganisasjonene, partnerbedriftene og staten. Osloregionen IPR er observatør i programmet. Formålet med GLP er å bidra til å realisere vedtatte nasjonale klimamål, og stimulere til et bredt teknologiskifte med overgang til lav- og nullutslippskjøretøy og tilhørende lade- og fyllinfrastruktur. Gjennom deltakelse i prosjektet "Energistasjoner for Grønn Næringstransport" vil kommunene utvikle kompetanse som vil supplere ordinær god arealplanlegging.

Hvordan kan tiltaket bidra til en varig kvalitets- eller kompetanseheving i kommunen med tanke på klimavennlig areal- og transportplanlegging?

En sentral leveranse i prosjektet er utvikling av en veileder for arealplanlegging av energistasjoner. Parallelt med dette vil prosjektet vil følge pilotprosjekter i regi av Grønt Landtransportprogram. Dette vil bidra til konkret og praktisk kompetanseheving på prosesser for arealplanlegging til infrastruktur for nullutslipp i samarbeid med transportnæringer og andre aktører. Utviklingen av veileder for arealplanlegging av energistasjoner vil bidra til kompetanseheving. Den endelige veilederen vil bidra til varig kompetanseheving i kommuner, fylkeskommuner og andre relevante aktører i privat og offentlig virksomhet. Prosjektet vil bidra til økt kompetanse og bevisstgjøring av hva som må vektlegges i denne type prosesser.

Samarbeid med andre relevante prosjekter

Osloregionens prosjekt Energistasjoner for grønn næringstransport vil også samarbeide med andre

relevante prosjekter som vil bidra til kvalitets- og kompetanseheving, blant annet Klimaetaten i Oslo kommune sitt prosjekt Pilotby for utslippsfri tungtransport. Dette prosjektet har blant annet analysert arealbehov for å nå klimamålene for Oslo mot 2030. En av konklusjonene fra Klimaetatens prosjekt er at det er nødvendig å samarbeide om etablering av lade- og fyllinfrastruktur i Osloområdet, der tilgjengelig areal langs hovedveiene er den store utfordringen.

Osloregionen vil også samarbeide med prosjektet "Klimaomstilling av næringstransporter", der Fredrikstad kommune er søker til Klimasats. Det viser også til initiativ og søknad til Klimasats fra Vestfold og Telemark fylkeskommune på vegne av fylkeskommuner på Østlandet. Aktiviteter i Osloregionen IPR sitt prosjekt vil koordineres med fylkeskommunenes prosjekt.

Hvilke registreringer eller tellinger kan gjennomføres for å fange opp effekten av tiltaket?

Prosjektet har følgende hovedmål og delmål:

Hovedmål: Prosjektet "Energistasjoner for grønn næringstransport" har som hovedmål å bidra i planlegging og etablering av lade- og fyllinfrastruktur for nullutslipp og biogass i kommuner på Østlandet, herunder utvikling av veileder for etablering av energistasjoner.

Delmål 1. Bidra med identifisering, koordinering og planlegging av mulige lokasjoner for lade- og fyllinfrastruktur for tynge kjøretøy i kommuner i Osloregionen.

Delmål 2. Utvikle kunnskap om prosesser for planlegging og etablering av energistasjoner i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, statlige myndigheter og aktører i Grønt Landtransportprogram.

Delmål 3. Identifisere barrierer og foreslå hvordan løse utfordringer for arealplanlegging og tilrettelegging for energistasjoner i kommuner.

Delmål 4. Utvikle en veileder (pilot) som verktøy for kommuner og andre aktører i etablering av infrastruktur til lade- og fyllestasjoner for tynge kjøretøy.

Delmål 5. Spre kunnskap om innhold i veileder og kommunenes erfaringer for planlegging og etablering av energistasjoner.

Følgende vil over tid dokumentere effekten av tiltaket:

- Avsetting av areal til energistasjoner i arealplaner
- Antall etablerte energistasjoner i regionen
- Transportnæringens interesse for anskaffelse av kjøretøy, da kjøretøyanskaffelse forutsetter tilgjengelig lade-/fyllinfrastruktur
- Utviklingen i klimagassutslipp for tynge kjøretøy

Det er viktig å være oppmerksom på at arealplanlegging og etablering av energistasjoner er tidkrevende prosesser, slik at effekten av tiltaket vil komme på lengre sikt. I tillegg er det flere tiltak som vil bidra til overgang til nullutslipp for tungtransporten, som Grønt Landtransportprogram, transportnæringens egne tiltak, andre lignende prosjekter, nasjonale virkemidler/støtteordninger, etc.

Beskriv hvorfor økonomisk støtte vil være utløsende for at tiltaket blir gjennomført:

Prosjektet inneholder koordinerende aktiviteter, utvikling av kunnskapsunderlag og faglig veileder som per i dag ikke er innenfor kommunenes kjernevirksomhet. Økonomisk støtte vil være utløsende for finansiering av prosjektledelse og fasilitering av møteplasser for erfaringsutveksling og kunnskapsutvikling, kapasitet for nødvendig koordinering og tilrettelegging, planfaglig kompetanse for utvikling av veileder og nødvendige kommunikasjonstiltak.

Gjennomføring

Varighet: 01.08.2022 - 01.07.2024

Gjennomføringsplan:

Prosjektet vil bli organisert i fem arbeidspakker. Osloregionen IPR vil være prosjektleder. Deltakere i prosjektet er i hovedsak representanter fra medlemskommuner i Osloregionen IPR, men også andre kommuner, fylkeskommuner og andre aktører, blant annet fra Grønt Landtransportprogram.

Arbeidspakke 1: Identifisere potensielle lokasjoner for energistasjoner. Når: Q3, 2022 - Q2, 2023

Arbeidspakke 2: Dialog og kunnskapsinnhenting om prosesser for lokalisering av energistasjoner. Når: Q2, 2022 - Q4, 2023

Arbeidspakke 3: Utvikling av veileder (pilot) for etablering av infrastruktur til lade- og fyllestasjoner for tyngre kjøretøy. Når: Q1, 2023 - Q4, 2023

Arbeidspakke 4: Kommunikasjon og spredning. Når: Q2, 2022 - Q2, 2024

Arbeidspakke 5: Prosjektledelse. Når: Q2, 2022 - Q2, 2024

Se vedlagte detaljerte gjennomføringsplan.

Hvordan er tiltaket politisk forankret?

Tiltaket er politisk forankret i Osloregionen i:

- Strategiske føringer for Osloregionen 2021 - 2024 (vedtatt Representantskapet oktober 2020)
- Handlingsprogram 2022 vedtatt av Representantskapet i Osloregionen interkommunalt politisk råd (januar 2022)

Hvor integrert er klimagassreduksjon i kommunens arbeid i dag? Delvis integrert

Vil tiltaket bidra til at klimagassreduksjon blir mer integrert i kommunens arbeid? Hvordan?

Prosjektet er et interkommunalt samarbeidsprosjekt i regi av Osloregionen interkommunalt politisk råd. Prosjektet er konkret, gjøres i samarbeid med Grønt Landtransportprogram med et sterkt partnerskap. Prosjektet vil ha stor nytteverdi for kommunene. Prosjektet vil bidra til at tiltak for klimagassreduksjon fra tyngre kjøretøy blir mer integrert i kommunenes klimaarbeid, spesielt i de kommuner som blir mest involvert i med lokalisering av energistasjoner i sine kommuner. Etablering av infrastruktur for tyngre kjøretøy vil gi utslippsreduksjoner i hele regionen.

Klimaarbeid i kommunene har stor oppmerksomhet i Osloregionens 64 medlemskommuner. I februar 2019 signerte 54 ordførere Osloregionens ordførererklæring på klima og miljø, med ambisjon om å være «Europas ledende hovedstadsregion på miljø og klima». Siden den gang er norske og internasjonale klimamål forsterket og utfordringen med tap av naturmangfold har fått økt oppmerksomhet. På denne bakgrunn har styret i Osloregionen behandlet en revidert og mer ambisiøs ordførererklæring Osloregionen. Ordførere i regionen inviteres til å signere den nye erklæringen på et arrangement i Oslo rådhus den 2. juni 2022. En ny og revidert miljø- og klimaerklæring vil gi økt oppmerksomhet om klima- og naturkrisen vi står overfor.

Omstillingseffekt

Hvilke aktører skal være vesentlig involvert i prosjektet?

Regionalt: Prosjektet involverer også eksterne regionale aktører, for eksempel fylkeskommune, regionale næringsorganisasjoner, regionale foreninger og andre kommuner, i tillegg til kommunen selv og ofte kommunesamfunnet.

Kommentar til dette?

Osloregionen interkommunalt politisk råd er et strategisk samarbeid mellom 64 kommuner, inkludert Oslo på Østlandet. I tillegg til Osloregionens medlemmer inviteres fylkeskommuner, Statens Vegvesen inn som deltakere i prosjektet. Prosjektet vil samarbeide tett med Grønt Landtransportprogram, delfinansiert av Klima- og miljødepartementet, med et stort antall partnere, i tillegg til observatører fra det offentlige. Det vises til fylkeskommuners arbeid, med egen søknad til Klimasats fra Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Aktiviteter i Osloregionens prosjekt vil koordineres med fylkeskommunene. Det vises også til Statens Vegvesen sitt arbeid med nasjonal ladestrategi.

Hvordan kan tiltaket bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet?

Tiltaket har stort potensiale for omstilling til lavutslippssamfunnet, gjennom bedre samarbeid, koordinering og arealplanlegging på Østlandet for utbygging av energistasjoner for tungtransporten. Infrastruktur for lading og fyllestasjoner er betydelig barriere for overgang til utslippskutt i tungtransporten.

Budsjett

Kostnader	Beløp
Arbeidspakke 1: identifisering og oppfølging av lokasjoner	150 000
Arbeidspakke 1: identifisering og oppfølging av lokasjoner, timeinnsats kommuner	250 000
Arbeidspakke 2: Workshop, arrangementskostnader og adm.kostnader	500 000
Arbeidspakke 2: Workshop, egeninnsats/timeinnsats kommuner	350 000
Arbeidspakke 2 og 3: Innleid ressurs, planfaglig kompetanse	600 000
Arbeidspakke 4: Kommunikasjonstiltak	500 000
Arbeidspakke 4: Kommunikasjonstiltak, timeinnsats kommuner	100 000
Arbeidspakke 5: Prosjektledelse	550 000
Sum kostnader	3 000 000

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	3 000 000
- Egne midler	1 500 000
- Andre offentlige midler / annen finansiering	0
Omsøkt tilskudd	1 500 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja

På hvilken måte?

Tiltaket kan gjennomføres med mindre tilskudd, men det vil få konsekvenser for omfang og kvalitet, og dermed på effekt av prosjektet.

Dette gjelder spesielt følgende aktiviteter:

- aktiviteter der det er behov for ekstern fagkompetanse på blant annet arealplanlegging og tilhørende lover og forskrifter, samt kompetanse på nullutslippsteknologier
- gjennomføring av workshops, arrangementskostnader
- kommunikasjon/spredning

Minste tilskuddssum for gjennomføring: 500 000

Eventuelle merknader:

Vedlegg:

- Støttebrev fra Grønt Landtransportprogram.
- Prosjektbeskrivelse, gjennomføringsplan og budsjett

Utdyping finansiering

Har tiltaket søkt/bedt om andre offentlige midler, men ikke fått slik støtte? Nei

Vedlegg

- Vedlegg Klimasats - Gjennomføringsplan og budsjett, Osloregionen IPR, februar 2022.pdf (Gjennomføringsplan)
- Støttebrev fra Grønt Landtransportprogram - Osloregionens søknad til klimasats.pdf (Andre budsjettvedlegg)
- Osloregionen IPR - prosjektbeskrivelse og gjennomføringsplan - Klimasats2022.pdf (Andre budsjettvedlegg)

 Eva Næss Karlsen for OSLO KOMMUNE BYRÅDSLEDERENS KONTOR

Leveret 15.02.2022